

CSIKI LAPOK

Felelős kiadó: VÁKÁR LAJOSNÉ	Előfizetési ár: Félévre Pengé 6.— Égész évre Pengé 12.— Pályázatokra Pengé 150 Póldányonkénti ára 12 fillér Külföldre egy évre 12 Pengé Megjelenik minden vasárnap	Nyilvántartási közzététel díja soronként 1 Pengé Kézzel írtak nem adnak vissza. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítanak. Kiadóhivatal: Csikaszereda, Apa Mihály-utca 15 sz.	Felelős szerkesztő: RÉSZEGH GYÖZŐ
--	--	--	---

Pártszövetséget kötött az Erdélyi Párt a kormánypárttal.

Az Erdélyi Párt elnöki tanácsa és képviselői csoportja újonnan behívott erdélyi képviselők részvételével Budapesten gyűlést tartott, amelyen a kül- és belpolitikai helyzet megvitatása után a következő határozatot hozta:

1. Az Erdélyi Párt úgy találja, hogy Magyarország külpolitikai helyzete és azok az erőesztések, amelyek az államra a tengelyhatalmak oldalán a közeljövőben várnak, győzárát a Kormányzó ur és a kormányzat körüli tömörülést szüktetné meg. Az Erdélyi Párt a maga politikai erejét a mértékben a nemzet nagy céljának szolgálatába kívánja állítani, amelyet csak erős és minél szélesebb rétegekre támaszkodó kormányzat segítségével valósíthat meg. Ez a körülmény teszi szükségessé azt, hogy a kormánypárt és az Erdélyi Párt között szorosabb együttműködés alakuljon ki, amely egyúttal az erdélyi kérdések megoldását is hathatósan előmozdíthatja.

Az Erdélyi Párt megállapította, hogy a Magyar Élet Pártja és az Erdélyi Párt programja lehetővé teszi az azonos magatartást a mai sorsdöntő idők által felvetett kérdésekben. Ezért az Erdélyi Párt a kialakítandó nagyobb nemzeti egység érdekében pártszövetségre óhajt lépni a Magyar Élet Pártjával, ennél fogva Bárdossy László miniszterelnök pártvezetését magára nézve is elismeri.

2. A pártszövetség értelmében az Erdélyi Párt elnöksége állandó érintkezést tart fenn a Magyar Élet Pártja elnökségével és a két párt törvényhozói az egyetemes magyar kérdéseket, az országgyűlés elé kerülő törvényjavaslatokat közösen tárgyalják le és alakítják ki egységes állásfoglalásukat.

3. A pártszövetség nem érinti az Erdélyi Párt nevét, programját, szervezeti szabályzatát, jelvényét és teljes szervezeti önállóságát: vidéki és központi szervezeteit, kolozsvári központját és budapesti irodáját.

A pártszövetség fennállásának ideje alatt a Magyar Élet Pártja nem fog a visszatért keleti és erdélyi országgyűlésen pártszervezeteket létesíteni. Az Erdélyi Párt a saját erdélyi kérdésekben minden kötöttség nélkül kíván részt venni az állást foglalni és programja megvalósítása érdekében dolgozni.

4. Az Erdélyi Párt az előttünk álló erőpróba tekintetével a politikai pártokhoz fordul a kéressel, függeszték fel a párharcokat a háború tartamára, hogy a nemzet teljes erejét ebbe a küzdelembe vehesse, amelyik a magyarság jobb jövőjét hivatott biztosítani.

Az Erdélyi Párt elnöki tanácsának és országgyűlési képviselő csoportjának fenti határozatát a Magyar Élet Pártja legközelebbi pártvezetői ülésében és pártértekezletében fogja tárgyalni, az Erdélyi Párt pedig a legközelebbi országgyűlés elé terjeszti.

Édes gyermeki mosoly az ódon Várban.

A világhíres nagy művészeknek is vannak közhíros alkotási alkotási, mert az élet földfeletti lángolása, nem mindig jelentkezik úgy, olyan fényességben, hogy abból, annak segítségével, a művészt örökké való alkotást eszményíthet.

Ki ne ismeri a Raffaellónak Madonnáját, a világhíros „Sixtinai Madonnát”? — Raffaello Madonnájában az általa, hosszú évszázadok rézre alkotott, öröklött meg az örök Szépet és Borok, szászok fogak elhívni megint, amíg voltak, az örök Szépet, az anyai szeretet fenségét, olyan csodálatosan széppé, vagy szébbé tudná varázsolni mint Raffaelló.

Milyen is tehát az az örökké kép, melynek üdvölete, örökre belitta magát az emberek lelkébe? A Madonna ölében tartja gyermekét s mind a két karjával szívéhez öleli, mi közben védőn kész reájuk és tiszta nemes, égő arcáról, az édesanyai szív szeretete, bo dicsője sugárzik.

Mikor Raffaello Madonnájára gondolok, önkéntesül egy másik — nem világhíros, de magyar lelkemnek örökre felejthetetlen — kép fénylik elő emlékeimből.

A kép a honosítás vándorlásainak idejéből való reményt öröklött meg Egy — a mai kóboros székerek és hárommása, a mozgó otthon utköben megpihenő kóboros székér nyílásában ott ül ölében gyermekével az édesanyja, az ősmagyar asszony, aki a „Sixtinai Madonna” bájos és fenséges mozdulatával kerüli a bájlik védőn — féltett kincsére — gyermekére.

A kép vonalainak csodálatos hasonmása, önkéntesül azt a gondolatot villantja a lélekbe, hogy vajjon Raffaelló, az ólász óriást, hatatlan alkotásában, nem-e egy ilyen, kóboros székerek elő ősmagyar asszony nemes és eszményi vonalait illették-e meg?

A kép többi része szinte árayékba borul, a gyermekét ölében tartó édesanya mellett, pedig az árayékba

borult rész is milyen bosszús. A család feje, az édesanya arcán idegen tájnak, gúnyos kiadalmat hirdető, sugárzik a csüggedt szem, az éltakarás és éltudás szent ereje, miközben az idegenre való munkát végzi. Egész tényéről lázik a Szeretők ir. való megdélés az az óket minden áron való megvadás forrasága.

Es a kép is fényben bevilágít a mesés magyar ósmerek ködös szászadiba és bizonyítja azt az őket az ut igazságot, azt, hogy a magyar férfi szász munkát rőtött asszonyát lenézett rabonok, hanem éltársának. A magyar férfi szász munkát állati munkát asszonyával, amíg ő maga helyét volna, mint sok más nemzet férfi. Ő maga hordozta mindig a családi életkötés a nagyobb, tulajdonb terhis, akkor is, amikor az állandó otthonkeresésnek nosztalgiaja nehezített a magyarrá s szászra, mások örök házában élte, a Duna és Tisza közt. De az is örök magyar sors, hogy valahányszor a magyar élet sodra úgy hízta, a magyar asszony öket ne vállalta, a nehéz küzdelem férfi munkát a Házáért. Ki ne emlékszik a világ háború szántó-vető földmives asszonyára, kiknek verőtek munkája lassúta ki a magyar földből, a minden magyar életét, a kenyeret.

Évszázadok alatt hány világhírű nép és nemzet tört el örökre az élet színpadáról, de a maroknyi magyar élt és fog élt mindörökké, mert a magyar a nemes családi életben keresztült munkája s Háza örökkévalóságát.

A magyar Nemzet léte alapja a Család. Örökéletének erőt is a Családból szelva, szelje, tehát a magyar Nemzet, a magyar Családon épült örökkévalóság.

Itten rendelése s rokon magyarokról való szeretet gondoskodása, az ország legelső, legnagyobb Családjából, a Főméltóságú Kormányzó ur Ófőméltóságának családjából, egy nemes hájtást új családdá érlelt, a magyar Nemzet örömeire, boldogulására.

Minden magyar dobogó szívvel néz a Várra, arra a Várra és odá, melynek ragyogó fényes termelből mindig hiányzott a földi élet legszébb, legnemesebb öröme, a családi élet boldogsága. Azt volt a Vár, fényességben és pompájában is tisztebb, életlenebb és árább, a legtisztebb, legelső szűföldes magyar tanyából, amelyben szeretet szült vagy lélt.

Az új Család mely melegséget, szeretetet és boldogságot sugároz a Nemzetre a Kormányzóhelyet és az Ófőméltóságának Családjá. A Család lelke a Főméltóságú Asszony, aki szinte gyermek még, de az országéplő munkának áldozatosívű munkálója, hőse, oly anyira, hogy fáradhatatlanul és maradhatatlanul vállalta és vállalja, a soha nem pihenő országéplő munkának Részét. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének egyik elnök asszonya. Az ő nemes és fenkölt lénye kapcsolta össze, a vasutas asszonyok és léányok tömegét áldozatos munkára önmagukért és az ország boldogulásáért. De nemes, napnyugás lénye mindenholt ott van, ahol segíteni kell. Úte, virágokéval maga is segítőt — segít a szeretetszomogót eszmény-állításon, melyeket a dermesztő hidegben küzdő Honvédok juttatott a Főméltóságú Asszony akciójá.

De ha Horthy Istváné Ófőméltósága az országéplő munkából visszatér a gyönyörű Várba, Otthonába, az egy év: Ifj. Horthy István tárt karokkal, anyagi mosolygással, kitört örömmel család édesanyja, a Főméltóságú Asszony elé. Iy-enkor a gyermeki boldogság szent öröme, betölti a Vár minden részét. A Várban most a családi boldogság — a földi élet üdvössége — lakik, mert nincs most oly messze, oly magasan a Vár a magyar szívektől, mint valamikor réges-régen.

Ifj. Horthy István rendkívül időben érkezett a magyar életbe, a magyar sorsba, de érkezése szerencsét jelentett a vele egy időben érkezett magyar gyermekeknek, akik mindenike ajándékot kapott a legboldogabb magyar Édesanyjától; a Főméltóságú Asszonytól, de érkezése örömet jelentett, az egész magyar Nemzetre is.

Születéskor a magyar képes lépok, szinte vetélkedve egymással, hozták a szebbnél-szebb képeket a pályábadra Ifj. Horthy Istvánról. Azonban az összes képek között az volt a legelő-legszébb, amelyikben a csipzés analógos pályában édes mosolygással szenderog a apró kenecekje aivás közben is fogja a pólya szalagját. Ki látott valaha olyan pályababát, aki pár napos korában a pólya szalagját fogná? Meghatón szép és jelentőségtejes, hogy Ifj. Horthy István első játeka egy enélt lovacska.

A tündérszép Várát betölti most a családi boldogság áldott és szent öröme s ez az öröm, harmatot sugároz esét minden — gyermeket szerető és nevelő — magyar családra.

Magyar Édesanyák, kik bölcsőt ringattok, jusson eszetekbe, hogy az Édesanyák ajkán fakadó hangó dai

— bölcső dal — a Nemzet örökkévalóságának szent himnuszja.

A nemzet dobogó szívvel fordul, a családi boldogságtól fényű Vár felé a dobogó szívekből esedéki imádságot küld a Magyarok Istenehez. — Azt kerli a nemzet imájában, hogy a Kormányzóhelyettes ur Ófőméltóságát vezerelje országgyűlési, Főméltóságú Kormányzó ur nemzetboldogító, dicsőséges útján s Ifj. szepsegea Hitveseivel és fiával Ifj. Horthy Istvánval egésze sokáig, a Magyar Haza üdvére és boldogulására.

Tusnádfürdői téli képek.

Az első teli sportolok a fürdőn.

Irta tusnádi Éltés Csaba dr.

Talajdonképpen nem saját elhatározásomból kerültem az idén Debrecenbe, Tusnádfürdőre. Régi eszed-társaim, Széchenyi, Zichy és Keglevich azarták látni a Székelyföldet és annak híres természeti szépségeit. Ők hívtak engem a Székelyföldre és én öket Tusnádra. Ha már a Székelyföldre megyünk, akkor menjünk a legedesebb szűföldre, moyet ósím eser av óta verrel-verejtekkel vadérek és művelnek.

Tusnádfürdő különösen kedves nekem, mert a fürdőt 1845-ben dedaagybátyám, tusnádi Éltés Alajos katonatiszt adósszezáró biztos (penzügyigazgató), tusnádi Kovács Miklós erdélyi püspök, a „nagy adakozó” és dedaagybátyám, tusnádi Éltés Beniam földbírók alapították. A bőkezűsége az egész monarchiában híres Kovács Miklós püspök 6000 forintért építette 1845-ben a tusnádi szegény betegeknek (cumaloznak, c-uzaban, kósvényben szenvedőnek) azt a „nagy kóházat”, mely most iskola és alappal a Szent Lona fürdő közvetlen szomszédságában ma is változatlanul megvannak.

As elhatározás tehát nagy örömmel töltött el és már óre bizonyos büszkeséget éretem, mikor arra gondoltam, hogy először bajtársaim, kikkel évek óta a visszatérő tertióteket és 5 hónapig az orosz harc-terekét bejártam, milyen csodálatlanul fogják élvezni a fürdő elragadó természeti szépségeit.

Kedvesőten előjelek mellett indultunk utnak Budapestről Tusnádfürdőre. A fővárosban hatalmas hóvihar dühögött, de az Ibuszal meggyújtatták, hogy a kolozsvári vonat kőszeked k s ha minde jó megy, 48 óra alatt Tusnádfürdőre lehetünk Fótos, hogy a vonat megy. (Dayeproptrovanak messzebb volt.)

Készenem családunk, mert az utasás csak 26 órát tartott s ha az indítás nem olyan keserves, meg késésünk sem lett volna.

As utasásra vonatkozólag egyet megállapítottam — az szíviszem ebben mindannyian osztosnak velem, akik est az utat mostanában már megtették — hogy a legkellemesebb a Szeretfalva — szászregeni szűföldes volt. It az állomásnál nem kellett tolongani, veszekedni: mindentinek meg volt a maga foglalt helye és megfigyeltem, hogy a legvadabb tolongó es hangoskodó utas is bárányá szelldűve piros szűfűszedutóját kálapja méltó tűzve, udvariasan bocsátotta előre a többieket.

Huszonkét év óta két ízben voltam Tusnádfürdőn. Csak nomá yosan emlékestem a fürdőre, de annál többet halottam róla. Egy éit emlékeimben, mint valami tündérvilág. Most is dobogott a szívem es isgatottan szálltam ki a vasútból az ismerős kedves kis állomásra, melyre eséit emlékestem olyan jól, mert 8 évvel ezelőit — várván a szeredai vonatot — váróterméből egy papagájaszínű egyenruhába bujtatott román tiszt bujt elő, bevett orral, szeme körül hatalmas monoklivai. Amint mondoták nekem, egy odaváló székely legény intéste el. Mai napig is csodákosom. Naunk tisztelt lyssem nem fordulhat elő. U y látszik náuk maradhatatlanul áll az a kőszonda, hogy „az a legény aki állja”!

Négyen érkezünk a fürdőre. Nagyon meglepett, hogy rajtuk kívül egyetlen vendég nem volt a fürdőn. Nem esét, mintha nagyon népszerűtűk volna öket, sőt örvevástunk, hogy nem látjuk a divatos üdülőhelye-lyeken elmaradhatatlan, hangoskodó riki-óruháju, görbe-oru, svábbegyi „sportolókat”, de furcsának találtam — a nehéz kőszek-désli viszonyok ellenére is — hogy akkor, amikor az anyacsorásági, de a távolabb eső pl. kárpátalji téli üdülőhelyek, mind tömve vannak. Tusnádon egy lélek nincsen.

Míg december elején, visszatérve az oroszországi hadjárattól, szándékomban volt néhány napl situra vala-

melyik től üdülőhelyen, de érdeklődésekre azt a felvilágosítást kaptam, hogy január közepéig sehol nincs üres szoba. Biztosan még sokan voltak, akik így jártak. Nem ártana egy kis propaganda.

A téli sportolók nagyobb részben a katonaviselt fiatalokból kerülnek ki s ezeknek nagy lényelem és fanytus nem kell. Kellő tobornás, egy pár fűtött villa és egy jutányos áratk számító vendéglős. És kellene Tusnádon és megvagyok gyógyádo, hogy egy-két éven belül teljen a rajnai fog a sok vendég a fürdőn.

A szomszédos Borsáken és a Gyilkostónál vidám tél élet folyik. A kicsi Harglta-fürdő is öntudatosan kezdődött, egyedül Tusnádfürdő mely álmát alusza. Nincs aki tördölje a fürdő sorsával, pedig vasúttal legjobban megközelíthető. A tulajdonos négy községet csak a haszonber érdekli, a fürdőszövetkezet: a penz. enéségre bivaikonik, a vármegye vezetősége még nem ért rá romlyan foglalkozni a fürdővel és nincs egy erélyeskül keademenyend vesető ember, aki később vegye a fürdő nyári és téli fellendítését.

Háromszor egy áll telén üresen, pedig sok villa most is fűthető.

Milyen nagy bűn es a tétlenség a székelység és a vármegye érdekei ellen. Mindössze egy pályás, egy ugrozanc és egy ut kellene, melyben a négy községnek fajs és munkaereje bőven van.

A jövőben minden szabad időmet Tusnádfürdőn szándékozván tölteni, igyekezem a téli sportolási lehetőségeket kihasználni. Természetesen elsősorban a slitehetősegeket, mert ma es a téli sportok királya, ugy edző, mint szórakoztató volta folytán. És a slitezőnek ahhoz a táborához tartozom, akik nem a fel- és lecsusenkálásban, hanem a hegyek közötti bolyongásban találják igazi örömeiket.

Tusnádfürdő alkalmasságát — sajnos — nem sikerült megállapítanom, mert akkora hó volt, hogy még sietni sem lehetett nagyobb turát csinálni. Asonban a korlátozott mozgási lehetőség ellenére is, merem állítani, hogy Tusnádfürdő a sport utasokra is kiválóan alkalmas. Egészen biztos, hogy a gyakorlati sliteők a Szent Anna-tó környékén és onnan lefelé a fürdőig gyönyörű turákat tehetnek. A maradékos helyeken az ut kiállításával lehetne segíteni.

A kezdőknek és kevésbé gyakorlottaknak kezesgető siterp kínálok a Tusnádközség és a fürdő közötti fekvő u. n. pályákra földet. És megfelelő hóviharonyok mellett pompás, enyhe lejtőkkel tarkított nagyszerű terep. Ha ilyen lenne Budapesten, a Széchenyi-hegyen, az amugy is nagyszámú közönség megkötésére való.

Egy hibája van ennek a terepnek, hogy egy kisebb ával csak a fürdőből, de a bajon egy-két száz beállítással könnyen lehetne segíteni. Külön öröme lenne a sliteőknek, ha földet lehetne használni megutat az uton. A Szent Anna-tó felé legmenedesebb az ut Bükaszád felé, ahonnan észekrel is könnyen megközelíthető a tó. Cupán az utat kellene megjavítani.

A másik alkalmas pályás a régi országot mellett, a szőlőntések helyén volna, ahol a hegygerincen át a tó legkönnyebben elérhető.

A rödlleport szintén megtalálható alkalmas helyét a Bükaszádtól vesető uton, nem is beszélve a korcsolyázásról, ahiknek a világ legjobb fekvésű korcsolyapálya kínálatos a Csukás-tavon, mely kiterjedésénél és fekvésénél fogva nagy nemzetközi korcsolya és jégkorci versenyeknek állandó helye lehetne.

Az uton, hogy Tusnádfürdő téli sportolási alkalom bőven kínálkodik (nem is beszélve a turistákodásról és különböző kirándulási lehetőségekről), csak sportolók kellene.

A téli fürdővendégek nyomó része a fiatalokból kerül ki. Első sorban őket kell tehát oda-csalogatni és megismertetni velük azt a csodálatos szép vidéket. Ehhez nem kell sok pénz, sem nagy befektetések. A mai sportoló ifjúság, katonaviselt (kivéve a kivételesen fajhoz tartozókat), edzőit és igénytelen, akik a téli sporttehetőseget nyújtó s amas anyoni utat, de a téli fürdőket keresik. Eppen az a célja a téli üdülőnek, hogy kivonja magát az ember a mindennapi életből, a városi kenyelemből és egy kicsit „vademberként” éljen. Ahol sok a fiatalok, oda öregek is szívesebben mennek.

Végül, hogy valami rosszat is mondjak, sehol ennyi csunya és tisztelen villát nem láttam egy tömegben, mint Tusnádfürdő. A szivárvány minden színében tobosodó kisebb városi bérkaszányától kezdve az alföldi tsnyaháig minden stílus képviselője van. Láttam hatalmas társaságokból szentelendő kikapcsoló kényeztetőket, ellenben allg láttam egy-két székelyjeleget villát. Nem vagyok szakértő, de ahogyan elnéztem ezeket a hla, romosabbn stb. szalokban pompázó színyesülötteket, egészen biztosra veszem, hogy ugyanazzal az építőanyagmennyiséggel egy kis székely jeleget is lehetett volna beléjük vinni. Nem orszam megamat illatéseknak, hogy véleményny utillvánitnak, vagy éppen a legtelkesek figyelmébe ajánlok. Nem lehetne a városok mintájára egy bizottságot alakítani szakértők bevonásával, akik minden ujonnan épülő villa tervrajzát fölülvizsgálják és csak a megfelelő jellegű és kivitelezési villa felépítésére adnának engedélyt.

Tusnádfürdő télen kibalt, a benne rejző természeti szépségek és kincsek kihasználatlanul hevernek. Pedig óriási előnye, hogy a vasúti fővonal befut a gyönyörű fekvésű fürdő közelébe, az örökzölddel

övesített tiszáddi szorosba, a Solyombó, a Piricake, a Nagycsomád alá.

Ha felfedezik és a mai rendkívül állapotok megszüntével megindul a vállalkozó kedv Tusnádfürdő előtti szépségéről, gyönyörű fekvéséről, balszamos levegőjéről fogva beláthatatlan fejlődési lehetőségek fognak megnyílni.

„Csiki Magánjavak“ multja és jövője.

Irta: Csikmindasenti Csiko Istvan dr.

Nem tudom eléggé kihangsúlyozni, hogy a perek sikeres eldöntésénél mekkora szerepet játszik a volt határozórend 1849 előtti hatalmas árverési haszonbérbe-adási iratokomóinak, a birtok azonosításánál pedig az ókataszteri (concretulije) és helyszínelési térképeknek teljes ismerete! Eppen azért nem ajánlatos a perek végleges bírói döntésre vitelét ezekben az ismeretekben kevesebb jártas emberre bízni. És ezekben az ügyekben a legfelsőbb curial döntés után, — de azelőtt is mindig az volt — a legmakacsabb, hajlíthatatlan véleményem, hogy meg kell oldani már egyszer véglegesen ezeket a kérdéseket és ezt tettem a 492. és 290—912. m. számú felhívásokra a három törvényességi per megindítása után is érdekelte birtokosságok által beadott kérvényekre megadott és egyhangúlag mindig elfogadott javaslatomban is, mert 1867 től kezdve csak, sok millióra rugga az a kár, amit Csikszék közönsége egy 12000 holdas (és ez a terület kevéssel több az egész javaknak 1/3 odánál) erdős, legelős és kaszálós havasnak telekkönyvi leköttöttsége által szenvedett! S hogy ezen havasok ügyének végleges rendezésére még reghebl időben is az igazgató tanács elnökének erősgondja volt, kitűnik néhai B. cs. Antal állapotának az akkori tiszti főügyészhez 14895—898. ai. számú kiadott rendelkezésétől is, melyben ezen ügyek végleges rendezésére hívta fel legszigorúbban a tiszti főügyészt.

Voltak még nagyobb szabálysértések is a javak multbeli kezelésénél! Az 1900-as években Dr. Balassa István kult. min. államtitkár gyökeres vizsgálót vezetett le a magánjavaknál az erdőeladások körüli nagymérvű visszaélések miatt. Ezekből több 100 000 koronára ment per keletkezett és a vármegye magánjaval ellen Smilovics Zsig. és társa által szerveződés telenítésre vagy 165 000 korona kár megtérítése iránt lefolytatott per bizonyítási szakában jött elő az, hogy az igazgatóság által megkötött írásbeli szerződés viágos kikötésével ellentétben — mely csak 1788 hold szárazvölgyi erdőség 1/3-ára adott 3 évre szabadkézből eladás utján kitermelést, — az egész 1788 hold megtörtént eladást akartak a szidok igazolni 3 évi kitermelésre éppen a javak igazgatójával és az írásbeli szerződéssel szemben azt is igazolni akarták az igazgatókat, hogy nekik ez az egész 1788 hold erdőt el és átadta 3 évi kihasznlására a amikor az egyharmadrészt, mint első évi vágterületet átadta a helyszínelés, akkor a többi 2/3 ad részt is megmutatta s kötelező ígéretet tett, hogy a földmívelésügyi miniszternél az ideiglenes üzemtervnek akként való megváltoztatását fogja kieszközölni, hogy az egész erdőterület 3 év alatt legyen kihasznlható.

És a tényállás meglett állapotba a kir. Curialnak e perben hozott ítélete indokálban. A pert a bizonyítási szakban vett m. át, a vármegye javait megnyerték, de mit mo díak ebből, amikor 1788 holdas erdő 1/3-adrésze (596 hold) 3 éves kitermeléssel leíra jött írásbeli szerződés precíz kikötésével szemben egy sokmilliószidok est akarja igazolni éppen a javak igazgatójával, hogy a tényleg megvásárolt erdőnél még kétszer annyival többet veszárolt meg és ezen mérés állítását még bíról ítélet köztösebe is akarja bujtatni? Ezen 1788 hold erdőség 2/3-ada azután a törvényhatósági bizottságnak a vállalkozó miniszter által jóváhagyott határozata alapján nyilvános árverésen adható el s így kikerült a szabadverseny piacára a tölgyesi szidok kezébe!

A Dr. Balassa-féle vizárlatok után a kultusminiszter utasítására indította meg Csikszék közönsége Haim Simon, Haim Sulem, Szagal Sz. em, H. fi. (S) Koronára ment azokat a perakat, melyek legnagyobb részt az erdőeseti hatóságok által megállapított, a legfőbb vagyonszelvényes hatóság által utólag acceptált és azon jóval alacsonyabb tórák közötti birtokviszonyokból eredtek, amelyek mellett az igazgatóság az erdőt a szidoknak el- és átadta? Hogy mi történt ezekkel a perekkel, nem tudom, annyit azonban bizonyos, hogy itt is nagyobb összegek tudniuk volt a helytelen eljárások miatt a javak kárára!

És egy másik! A székelyek vízdruzsasztó engedélyezésénél megtörtént előzetes közigazgatási bejárás-on az 1900-as évek elején nem lehetett volna-e a magánjavak kártérítési felelősségét kifejezetten csak a tényleges usztatás feltételében kötni? Ezt nem sárja bí az 1885 XXIII. t.-c., de ki sem mondja sehol, hogy több engedélyes esetre cupán az engedély tényéről fogva mindenképp engedély-e egyetemeslegesen feloldás az okozott károkért. Így történt, hogy az 1900-as években, — mikor az egyik engedélyes, Urmáncy el a szilip felvonása által utajok usztatása céljából megerecsztette a vizet — 20—25 alulfektő malmot egy elűpört a visár, hogy hónapokig szüneteltek az üzemek és tényleges s üzemusntetelés károkért egyetemlegesen tették felelőssé a malmozók Csikszék közönségét a régeni kir. járáshatóságánál és em engedélyokirat tartalmánál fogva bírólilag mg is lett volna állapítva.

Az Urmáncyakkal személyen jóbarátságban voltam s amikor egy hóvial társas összejövetel alkalmával

szoba jöttek ezek a perek, méltányossági okokra s a perek usporításának kikerülésére hivatkozva, sikerült Urmáncy Jánost meggyőzőm arról, hogy ha a csiki magánjavaknak csakis az engedélyesek minőségéről fogva feleltetnie kell ezekben a perekben — akkor is visszatérítési joga lenne az Urmáncyoknak azért, mert csak ezek usztatnak és így Urmáncy el is rendelte ítéletek előtt ezeket az ügyeket s a magánjavaknak egy filérbe sem került.

A magyal magánjavak pénzait, a nevelési kölcsönpénztár kezelte. A leköttött birtokok becsértéke bizonyos hányada erejéig székelyesülők méreteként kamat mellett kölcsönözött vettek fel ebből a pénztárból. A becsértékek legelőse rangorral a jezárlat ut leköttött ingatlanokra a kölcsön felvett tőke és kamatai erejéig történt, esetleges per esatára költségek birtosították ebben a rangorban betáblázva nem lett. És mi történt? A birtokok évilzedeken át esetleg többször is gendát cseréltek, ezek több ízben újabb következő rangsorral birtosított kölcsoöbket vettek fel más pénzállományokból és amikor az új tulajdonosok együtt vagy közölük egyesek a nevelési pénztár által adott kölcsönt vagy kamatait rendelni nem tudták, jezárlatos kereset utján költöztették a nevelési pénztár kölcsöne és kamatainak a leköttött ingatlanokból leendő felbirtásának ürésére és amikor sorrendi tárgyaláson rangsor szerlet sorostatott a pénztár tőke és kamat köveleése, a lefolytatott perek költségeire nem maradt semmi, mert a rangorban következő más hitelesők a vételárat teljesan kimerítették és az ilyen perekből a magánjavak pénztárának fennmaradt igen sok, esetleg még a kölcsönt is felhaladó költség-tervezés. A kölcsoöök kihegyezésénél is tehát előre nem látó, gondatlan volt az eljárás s bár erre igen sokszor felhívtam törlel javaslataimban az igazgatóság figyelmét, az újabb kölcsoöök kibirtásánál még sem történt tudtom szerint semmi javító intézkedés.

Jól emlékszem, volt egy ötvénzes koronás kölcsön kikötése a nevelési pénztárnak, amelynek birtosítására egy kóházas belsőség és egy luxus-értékkel bíró kert volt egyetemeslegesen jelzáloggal betáblázva. Adós 1911-ben a reálisabb értékkel bíró kóházas belsőséget eladta egy gazdag szidónak huszonháromesötötárs koronáért, amelyből a vevő csak négyezer koronát fizetett be a nevelési pénztárba, tehát a birtosított tizenháromezerötárs koronával csöhkent. A szidó birtosítási nyugtát kapott az igazgató-tanács elnöke tudtván, de az ügyész véleményerése, tanács határozata és vagyonszelvényes hatóság jóváhagyása nélkül hamarosan a c usztatott törvényhatósági határozat alapján. Hát lehet így kezelni közevgyesit?

Amikor 1911-ben a hivatalos vármegyei elítélés és nyugdíjajpansággal ellátott tiszti főügyész javadalmazása mintájára a javak ürvészek a díjai és költségek megállapítását is ügyfelével szemben a bíróságok melókat kezdtek, kárösszeget kiadott a tanács elnöke 1073—1911. ai. szám alatt egy hivatalos bizonyítványt, amelyben igazolta, hogy ügyész állásomban semmi néven nem vehető felelősem, javadalmazásom nincs és jövendőmet teljesítési munkám és kiadásaim után bírólilag folyósítandó ügyvédi díjak és költségek zápezik. És mi történt?

Amikor 1918 decmberében megbírássom kiválasztás utján megvonatott és het részettét költség-jejjérekemre intézkedés rem történt, sőt ezzel szemben az alperesi védekezés utján a lehető legmakacsab b megútrást írt eltem 44 pert tettem folyamatba s a gyrgyóesentmiklósi királyi járásbíróságnál, melyekben ugy az első, mint a másodbíróság marasztalta a magánjavamat. És akkor a magánjavak igazgatója tettem meg részemre azt az ajánlatot, hogy — ha akkor már osh királyi tábla is helyben hagyja harmadsodvág az elsőfoku ítéleteket, — akkor kövelesemeket kifizetik teljesan. És ebben — nem lévén céloam a javak terhére a költségek további usporításra — helesgyesstem. S így történt ráemmel teljesan kényeztrshlyz áben — mert a javak közevére már esőnyegen volt — a meggyezés harmizetvénzer lejben, mert a javak kiállítására uton nem ártam kisebbbégi soroban még a megvásárló hatalom ellen is folytatól a pereket és különben is miat esküt nem tett ügyvéd gyakorlatot nem folytattam.

Eszben a perakban a pertállás a javak részéről csak arra volt jó, hogy ügyes utódom a jövendőmet fogozza, mert hiszen a legelősebb jóll árak mellett sem volt értelme annak, hogy állásom javadalmazási státusza szerint bírólilag folyósított költségeimmel szemben is oly makacs védekezésre találjak. A perakat javak elveestették, de itt és akkor az ügyes-utódom költségek és díjai mindig killetek utalva és fizet holott állásának javadalmazása még akkor sem volt szabályosva, mint az anyám régebben. Az én fiataim pedig az ügyek 80—90% ban mindig az volt, hogy hivatalból folyó köveleessége volt azt vagy azt elcseszel.

Jelenlegi törvényhatóságunk javakhoz jogorvó tárgyal közöl igen sokan, sőt mondhatom, hogy a perek többen vannak, kik a javak vagyoni törtérljét és régi kezelet feltűnő viszárléseit nem ismerik. És ezért nem tartottam feleslegesnek magyarában ezeket a dolgokat a jövő szempontjából megismertetni.

Törvényhatóságunk mult év december 9-án usztatott köngyűlésén az igazgató tanács tagjaiok megválasztásánál egy 5 pontos határozati javaslatot akartam előterjesztetni, elnököl főtápn ur azonban a tárgyorvóesati ponthon való hosszúságát utliltváz, az előterjesztést meg nem tehettem.

Még magánjavaknak az előző időken előálló rendeltetéséhez kell rövidesen hozzászóljak.

Fel sem lehet még becsülni, hogy egy ilyen hatalmas vagyon mekkora értéket képvisel nemcsak a

tanulmányos esakelység, hanem magyar hasákn szempontjából is. Egy ilyen vagyron kereséséhez kevés erőjünk van 8 ember. Jogászot mellett a döntő többségben gazdasági kérdéseket felőlő ügyekben megfelelő számú és súlyban képviselőnek kell jutnia a megőrzés-területen azon tárgyalók, akik széles látókörrel, megfelelő gyakorlati tudással és tapasztalattal bírnak. — Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási szakemberek kell, hogy legyenek azok, akik irányítást, sürögésen meg kell szüntetni, mert ennek az alapja a fontosabb hivatásosított szakemberekben már meg is van, a havasi birtokok lakóitól, akik a javak úgy rendelkeznek a használatával, hogy akarják. Ki kell használni ezen a birtokon minden értéket, havasi gyümölcsöket: málna, szeder, vadalma, kókójsa, kőmönymag, hársfavirág stb., stb. Jól emlékszem, hogy az előbb megállás alatt egy brassói megyei főispán milliókat kasszába be csak a málna gyűjtéséből.

De ott van egy másik állami érdek is. Értékelés nem szerint a magyar állam nagyobb kiterjedésű legelő, akár kibővíteni havasiakból, hadsereg szükségletére. az u. n. mokányó-faj kiterjesztésére. Itt edva van az a terület, ha a havasi területek lakóitól terhasznosított a folyamatban lévő perek jogerős és lezáró legelőterületekkel lejárásával megállhat.

Vannak talán még emberek, akik emlékezhetnek arra, mily szép eredményeket ért el Urmánczy és László Janos Gyergyótól: egyen az u. n. tipical létezésével, melynek csak folytatását képezte a későbbi „Lőrinc” havasán a Batanyi-féle német beállítás.

Kémiékben van még, mikor a huszas bizottság működése alatt dr. Gaál Endre iródjában megjelentettem egy ásványgyűjteményt, mely rám azt a bizonyosat tette, hogy bizony a magánjavak havasi helyzetben felbecsülhetetlen értékek hevernek felettünk.

22—25 évig vajdott a snékely körvasut kérdése, boldogult dr. Györfly Gyula, Ugron Gabor, Tibád Antal és László Mányheri vándorított ezen kérdés megoldására. Ez most, mikor kormányzatunk legnagyobb jóindulattal és gondnal akarja ezt a hiánymállan Erdélyi és ó kiccselvel: le bekapcsolni az országépítő munka keretébe, csak helyes az a feltévésem, hogy a javakhoz jogosultak közgyűlése a legáltalánosabb megfontolás tárgyává fogja tenni azt a kérdést, hogy kiből és kikből fogja összeállítani azt a keves tagból álló tanácsot, mely a lehetőségekhez képest birtokosok képviselői, mely a hatalmas vagyonnak az ügyeit, úgy ahogy ezt a háboru utáni új világrend elhatározással fejtelenül megkivánják és kiakcentuálni abból a legfontosabb személyes érdekek szerint irányított kezeléséből, aminek — sajnos — a világháboru előtti időben bizony igen sokszor tanul és szemlélteti lehetünk!

Rövidüljék a legjobbakat! (Vége.)

Id. SZABÓ LAJOS

Id. Szabó Lajos fodrászmeister, Csikszereada város képviselő-testületének tanácsosa, az Ipari-és Helyi-üzemi és Gazdasági Csikszereadi Dal- és Zeneegyesület igazgatójának tagja 1942 évi március hó 2-án, 78 éves korában meghalt Kolozsváron, ahova gyógykezelésére szállították.

Szabó Lajos bácsi a régi jó békeidők Csikszereadájából való volt. Nem itt született. Ugyevesen „jöttment volt”, de egész lelkével, szívénél minden ragaszkodással hozzánőtt ehhez a város-hoz. A legregibb akor közt, akik „külső-földről” bejöttek a régi jó patriarális életet élő városunkba. Még abban az időben, amikor a város főbb utcaival csapós kertek jellettek, amikor a baktér jelleme és kintlotta az időt, amikor a helyi város élte a jólétnek és gondtalanságnak mulatos világát...

Lajó bácsi 1889 ben jött Csikszereadába. E-től az időből kezdve id-igazgató volt. Ott látjuk már 1890 ben a Csikszereadi Dal- és Zeneegyesület beállásáról, az alapításáról és ott maradt ezen a területen nagynevű intézményünk mellett egészen haláláig. — Becsületos egyénisége különösen ragaszkodott a magyar dalhoz. Egy felevezésen keresztül enekelt. Érekelte akkor, amikor a magyar dal művelése kedvtelés volt és megtudatosnak enekelt akkor, amikor a magyar dal a megmaradásunk nemzeti életünknek vegyvere volt. Nálánál nagyobb ragaszkodással, megbecsüléssel és elvonalással nem szerettem senki est az egyetlenséget, amelynek elismerése képpen, a visszatérés nagy öröme! közt tinte mellette az Országos Magyar Dalosszövetség Budapesti Vigadó ünnepi közönsége előtt az arany dímet.

De Szabó bácsinak még van egy nagy megősnöni valónk. A román megszállás utolsó éveiben volt a városban a visszatérés hitének eleven hírteljeje. Ő volt a jó híreknek allandó raktára, minden menyaegnek a forrása. Nála mind a lehetett biztosan meg tudni arról, hogy mitör jönnek a magyarok. A csüggedést nem ismerte. Ő mindig fogott az éterből valami nevelni való, biztató jó hírt. És addig fogta, addig álmódta a jó híreket, amíg megerőltette életének minden vágyát, a visszatérést.

A sors nem engedte meg, hogy lthoz temessük el, így közvetlenül nem nyilatkozhatott meg az a megbecsülés és szeretet sem, amivel a városunk teradalma körülvette. Ko osováron 1942 március hó 5-én bevezették örök pihenőre, de léteben ott voltunk ennek a derűs lelki jó embernek a veglanszességén mindannyian, akik közelelről ismertük. Különösen fájjaluk és megsirattja elvezetését a dalosszövetség, amelynek hírségebb, odaadóbb tagja nem volt a mi kedves Lajos bácsinknál. Adjon az Isten szép, derűs élete után, nyugodalmas csendes pihenést.

Nagybőjti megfontolások.

3. Az örök boldogság vágya.

Minden idő emberét kísértette és izgatta a boldogság kívéneki fellelése. Kutatta a föld mélyében, azt kereste vegyészknökhájában, ezért kutyvasatott, fősött, kísérletesen, hogy megtalálja. Meri az ember lelkében ott él a vágy a boldogság után.

Kérdend meg a szegény-gazdagot, beteg-egészségeset, fiatal-öregot, tanulatlan-tudóst, nő-férfi, miért lótnak-futnak, minek kínlódnak annyit, éjjel-nappal miért török magukat: oiy lassan? Egyszerű a felelet: boldogok akarnak lenni.

S mégis mi az oka annak, hogy a folytonos törtetés dacára alig találunk boldog embert? Pedig mindenki boldog akar lenni a boldogtalan senki. Rövid a válassz: csak reméltboldogságra pályáznak az emberek. Legtöbbsze csak a földön szeretik a boldogságot élvezni, pedig az csak ideig tartó. Szépseg, egészség, fiatalág, gazdagság, rang, vagyon, tekintély, ezorakosság, szeretem, essem-lasom csak muló dolog, ma van, holnap már nincs. Az élettel megérik minden. Nem vétejük át magunkkal túl a határon. Asort van az, hogy amíg keressük ezeket, addig lelkesitnek, mikor elérjük, már unatnak, terhelnék, nem érdekelnek.

As embernek lelke is van s azt csak Isten elégtelheti ki. A lélek a másvilágtól való örök, csak a másvilágban értékesíthető: Isten az ára. S ha valaki Istenet megnyerte, vele mind-itt megnyert. Ha őt elveszti, minden elvesz számára.

A bűnös vétkeve: Isten veszti el, így az örök boldogságra való jussának is vége, befellegesit. Föld nem elégíti ki az ég elcseszott lába alól s így se bent, se kint nincs a szerencsétlen, a boldogtalanság állandóan kínosa. Mit tegyen ebben az ádásban, lehetetlen helyzetében? A bűi kiegészite lelekből az örök boldogság utáni vágyat. Nincs joga vágyodni az ég után, mert olyankorra ki-ded járását, eltekosolta örökséget, eladta elsőszülöttségi jogát.

De a lélek mégis vágyik Isten után, neki, örök boldogság kell. A lelekből azt az érzést nem lehet végképpen kiölni.

Ha a bűn boldogtalanná tesz s az eget beárja a bűnös orra előli s nincs joga vágyakodni az örök boldogságra, asort kell még is lennie medának, Isten kellett, hogy adjon eszközt, kücsöt, hogy a menny-oraságot kinyithassa s vagyódhassék az örök boldogságra.

„Ha bűnbánatot nem tartó ok, mindnyájan elvesztek”. Tartassék bűnbánatot! Az ég utáni vágy sálja fel a bűnát paraszat, mely a lún szemétdombját lelkünkben elégteli.

A mai ember orrán túl nem akar látni, megelégtetik a földdel, neki nem fontos az ég. Asérti boldogtalanság, mert nem esemel tudására annak, hogy az erkölcieniségének ómaga az oka, mert bűnös elotevei el-sáris, elhalgattatta lelkében az örök boldogságot követelő kialitást. Terjen észre, szálljon magába a modern ember, tartson bűnbánatot, akkor megit vágyódik, áhezik az örök boldogságra, mivel számára kinyit az ég ajtaja.

P. Réthy Apollinárius.

Fej -

és derékfájás, émielgés, idegesség. Uztálatlan teint gyakran csak az émielgés zavarok következménye. Ilyenkor le segít a DARMOL

Rendkívüli tenyészállat-beszerzési kedvezmények — a Mezőgazdasági Kiállításon.

A március 21-én megnyitott országos tenyészállatvásáron a havasi állattudomány minőségének tovább fejlesztesse szempontjából ismét kiemelkedő jelentőségű szerepet fog játszani, mert a legkiválóbb tenyészanyagok evró-övre itt értékesítik első anyagukat. Erre való tekintettel a földművelésügyi miniszterium és a rendesó bizottság a kiállítás a tenyészállat-beszerzését nagyértékű rendkívüli kedvezményekben részesítik, amelyek a következők:

A kiállításon vásárolt tenyészállatok hazaszállításának vasuti fuvardíját teljes egészében a rendezőség fogja viselni és csak a fuvardíjon kívüli felmerülő kisebb költségek (állatorvosi díj, esetleg a kísérő díja) illetendők. E rendkívüli szállítási kedvezmény egyen a legelővább utó vidékek le vásárlhatának a kiállítás gazdag és értékes anyagából, mert a vételárát nem terheli a szállítás egyébként jelentős költségei.

Rendkívüli kedvezményben részesülnek a kötevényes részere a törvényhatóságok, községek, közbirtokosságok és legeltetési társulatok által eszközölt vásárlások, amennyiben a földművelésügyi miniszterium a gazdasági feltételekhez képest jöttével tartandó vásárlásánál e öre megállapított keretben az állatok vételárából 15 ezreséig terjedhető rendkívüli árkedvezményt engedélyeznek. E kedvezmény igénybeveteléshez biztosítási céljából ajánlatos, hogy a kiállításon tenyészállatot vásárolni szándékozó közteltek vezetőiségei minél előbb lépjenek összeköttetésbe az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőséggel.

Könyvtészeti munkákat

a legszebb és legtartósabb kivitelben a legjutányosabb árak mellett eszközöl a

Vákár üzlet, Csikszereada.

Csikszereada város költségvetése.

Csikszereada város képviselőtestülete 1942 évi költségvetését 686.072 Pengő bevétellel és 742.465 kiadással megszavazta. A jelentés 57.383 Pengő hiányt 75 százalékos pótdoból fedezel. A kötelező és személyi kiadásokon kívül a következő közérdekű adatokat emeljük ki a költségvetésből. Tüzoltó gépre 85 ezer Pengő, zöldkeresztház építéséhez való hozzájárulás 8410 P., légtalomra 12 ezer Pengő, új állatvásártér létesítése 40 ezer, a két állami iskolának 6 ezer, felekezeti iskolának 3 ezer, telekvásárlás az új állami iskola építéséhez 22 ezer, Lovente alap 10 ezer, iskolán kívüli népművelésre 1400, Sportegylet 1600, Honsz—Tüzharcozok 200-200, Dal- és Zeneegyesület 500, művésztelep 1500, EKE 1000, Katolikus templom fenntartására 600, református templom 300, az új vágóhid befejezésére 150 ezer, utfenntartásra 17 ezer, új utak és járdák 51 ezer, a Horthy Miklós-ut átalakítására 15 ezer, a villamosmű épületeinek kibővítésére 17 ezer Pengő. Ezzel kapcsolatosan az iparügyi miniszter elrendelte egy szakértőnek kiküldését, a villanyüzem kibővítése terveinek elkészítésére. A kiküldött már jövő héten, a legsürgősebben megkezdli munkáját, amelynek költségeit a képviselőtestület szintén megszavazta. Két köskut létesítésére 1400 Pengőt irányoz elő a költségvetés.

Negymillió pengő kölcsön a Gyergyói Erdőbirtokosok Szövetkezetének.

A visszatért erdélyi részek faiparának egyik leg-számottevőbb tényezőjeként jelentkezik a nemrégiben megalakult Gyergyói Erdőbirtokosok Fakitermelő és Gazdasági Szövetkezte, amely Gyergyószentmiklós székhellyel működik.

Az új szövetkezet fontosságát kellőképpen igazolják a következő adatok: a szövetkezet alapító tagjai sorába belépett eddig Gyergyószentmiklós város, Gyergyókilyénfalva, Gyergyótekerőpatak, Gyergyóóditör és Gyergyóószárhely politikai községek, mint erdőbirtokosok, ezenkívül beléptek a gyergyószentmiklói, gyergyótekerőpataki, gyergyókilyénfalvi, gyergyóújfalvi és a gyergyóalfalvi közbirtokosságok.

Igy tehát tíz tagja van eddig a szövetkezetnek, amelyek együttesen 640.000 pengő üzletrészt jegyeztek le. A szövetkezeti alapszabály szerint a tagok kötelezték magukat, hogy tíz éven keresztül évi véterületük a szövetkezetnek adják el. A lejegyzet üzletrészt az első évi vágásterületből fizetik ki a szövetkezet tagjai.

Az üzletrészjegyzés olyképpen történt, hogy a községek és közbirtokosságok a tulajdonukat képező minden 500 kateztrális hold erdőterület után egy darab 10.000 pengő üzletrészt jegyeztek. Így jött létre az előbb említett 640.000 pengős üzletrész jegyzés.

A szövetkezetnek az a célja, hogy a gyergyói erdő-ségeket kitermelje, feldolgozza és értékesítse, továbbá olyan, a mezőgazdasággal összefüggő ipari üzemeket, fog asztái és beszerzési raktárakat létesítsen, a belföldi és a külföldi piacokat a gyergyói termékek számára megszervezze.

A szövetkezet az alapszabályok értelmében fűrészüzemekeket, anyagraktárakat és feldolgozó ipartelepeket vásárolhat és bérelhet. Megszervezi az igen fontos nyersanyagok szolgáltató lakéregtermelését. A végső cél: a gyergyói termékek értékesítésének megszervezése avégett, hogy ennek az értékesítésnek minden haszna a termelőkhöz jusson vissza.

A szövetkezet egyelőre főleg fakitermeléssel foglalkozik és kormánybiztosi áron vásárolt lábon álló faanyagot, amelyet saját kezelésben, bérelt fűrészüzemeiben dolgoz fel. Az elért haszon egy részét osztalék címén visszajuttatják az erdőbirtokosoknak, másik részét részben a szövetkezet céljaira tartalékolják, részben olyan alapokat teremtenek belföld, amelyekből gazdasági üzemekeket és új termelési ágazatokat teremtenek.

A szövetkezet negyszázban céljainak megvalósítására negymillió pengő kölcsönt vesz igénybe, amelyről a Szövet-ség Gazdasági és Hitel-szövetkezetek Központja gondoskodott én a folyósítás a tényleges szükséglet arányában fog megtörténni. Noha voltak olyan törekvések, amelyek a szövetkezeti tagokat attól az uttól eltartórtani törekedtek, a gyergyóiak megvannak győződve arról, hogy csak kölcsönösen összetogva, tiszta magyar munkával tudják érdekeiket leghatékosabban megvédeni.

A szövetkezetet dr. Gaál Alajos országgyűlési képviselő szervezte meg, aki egyuttal a szövetkezet elnöki tisztségét is betölti. A szövetkezet alelnöke László József, a Gyergyói Első Takarékpénztár vezérigazgatója.

P. J.

Lenfeldolgozó üzemek Erdélyben, szövetkezeti alapon.

A földművelésügyi kormányzat támogatásával hatalmas munka folyik Erdélyben a len és kender termesztés és feldolgozás növelése érdekében. Ez a feladat már a gyakorlati megvalósulásához közeledik.

A három legszámtottevőbb erdélyi gazdasági szervezet, a Szövetség Gazdasági és Hitel-szövetkezetek Központja, egymás munkáját támogatva, három negyszázban len és kender tiloló üzemet és egy mürost gyárat, ugynevezett cottonizáló üzemet állítanak fel. A hozzávétel számítások szerint ezeknek az üzemekek a felszerelése mintegy 900.000 pengő befektetést igényel.

A cottonizáló üzemeknek azt a feladatot szánták ebben a közös munkaprogramban, hogy az erdélyi tiloló-üzemek hulladékanyagát dolgozza fel. A mürostgyárat vagy Marosvárhelyen, vagy pedig Székelyudvarhelyen állítják fel. Az előkészíté munkálatok már folyamatban vannak a szak-emberek bevonásával.

A három tiloló üzem Kereszturon, Kovásznán és Szárhelyen fog működni. A kereszturni üzem, az ottani szövetkezet kebelén belül lényegében már megvan, működik is, csak megtelelőn ki kell bővíteni. A szárhelyi üzem

szükségszerűség, hanem magyar hasáknak szempontjából is. Egy ilyen nagyon kevéssé megfontolt 8 emeletes házasság mellett a döntő többségben gazdasági kérdéseket fölfelel ügyekben megfelelő számú és súlyban képviselőket kell jutnia a megőrzés-területen azon tárgyalók, akik szűkebb látókörrel, megfontoltság nélkül tudással és tapasztalattal bírnak. — Megőrzésügyi és erdészeti szakemberek kell, hogy legyenek az irányítás. Sürgősen meg kell szüntetni, mert ennek az alapja a fentebb hivatkozott ítéletben már meg is van, a havasi birtokok leköltöztetését, hogy a javak úgy rendelkezzenek a használattal, ahogy akarunk. Ki kell használni ezen a birtokon minden értéket, havasi gyümölcsöket: málna, szeder, vad alma, kókójsa, kömény, hárfavirág stb., stb. Jól emlékszem, hogy az oltán megállás alatt egy brassói megyei főispán milliókat kaszált be csak a málna gyümölcsből.

De ott van egy másik állami érdek is. Értésültem szerint a magyar állam nagyobb kiterjedésű területeit akar kibővíteni havasainkból, hadsereg szükségletére, az u. n. mokáló-faj kiterjesztésére. Itt edva van az a feladat, ha a havasi területek leköltöztetése a terhasznosítást a folyamatban levő perek jogerős és lezáró legürögösebb lejárataival megvárjuk.

Vannak talán még emberek, akik emlékezhetnek arra, mily szép eredményeket ért el Urmáncz és László János Gyergyóújszegényen az u. n. tipical létesítésekben, melynek csak folytatását képezték a kármán „Lóbarc” havasán a Batási-felé ménes beállítás.

Kétségekben van még, mikor a huszas bizottság működése alatt dr. Gaál Endre írodalmában megjelentettem egy ásványgyűjteményt, mely rám azt a benyomást tette, hogy bizony a magánjavak havasi hegységekben felbecsülhetetlen értékek hevernek fejtárlatlanul.

22—25 évig vajudott a székely körvasút kérdése, majd az dr. György Gyula, Ugron Gabor, Tibád Antal és László Mihályok rúndították ezen kérdés megoldásáért. És most? mikor kormányzatunk legnagyobb jogú vezetője és gondjai akarja ezt a kiaknásítatlan Erdélyt az ő kizárásával a bekapcsolni az országépítő munka keretébe, csak helyes az a feltevés, hogy a javakhoz jogosultak közgyűlése a legalaposabb megfontolás tárgyává fogja tenni azt: a kérdést, hogy kiben és kikből fogja összeállítani azt a keves tagból álló tanácsot, mely a lehető legjobb körzetet birtokosok képviselői ennek a hatalmas vagyonnak az ügyeit, úgy ahogy ezt a háború utáni új világrand felállításai felelősségek megkötéséig és kizárásával az ő lakosság részéről személynél érdekek szerint irányított kezelésből, aminek — sajnos — a világháború előtti időben bizony igen sokszor tanult és szemléltetettünk!

Reméljük a legjobbakat! (Vége.)

Id. SZABÓ LAJOS

Id. Szabó Lajos fodrászmester, Csikszereida város képviselő-testületének tagja, az Ipartestület vezetőjének, a Csikszereida DAI- és Z. nevelőintézet igazgatójának tagja 1942 évi március hó 2-án, 78 éves korában meghalt Kolozsváron, ahova gyógykezelésre szállították.

Szabó Lajos bácsi a régi jó békeidők Csikszereidájából való volt. Nem itt született. Gyermekkorát „jöttment” volt, de egész lelkével, szívvel minden ragaszkodással hosszabb ideig a városban. A legregibb akor közt, akik „külső-földről” bejöttek a régi jó patriarkális életet élő városunkba. Még abban az időben, amikor a város főbb u. v. vezérelt csapás kertek jelöltek, amikor a baktér jörszete és kizárta az időt, amikor a nemzetiségű város élte a jólétnek és gondalanyságnak mulato világot...

Laji bácsi 1889 ben jött Csikszereidába. Ettől az időből kezdve dolgozott itt. Ott látjuk már 1890 ben a Csikszereida DAI- és Z. nevelőintézet becsapóját, az alapítását és ott már én is a turális nagyevő intézményünk mellett egészen haláláig. — Becsületességükre különösen ragaszkodott a magyar dalhoz. Egy felevezésen keresztül menekelt. Érekelte akkor, amikor a magyar dal művelése kedves volt és öntudatosan érekelte akkor, amikor a magyar dal a megőrzésünknek nemzeti életünknek vegyará volt. Nálunk nagyobb ragaszkodással, megbecsüléssel és elismeréssel nem szerettem senkit sem egyelőtt, amelyeket elismerésekre, a visszatérés nagy örömei között tüntet mellette az Országos Magyar Dalosszövetség Budapesti Vigadó Nemzeti Könyvtára előtt az arany érdemet.

De Szabó bácsinak még van egy nagy megőrzésről valónk. A román megszállás utolsó éveiben ő volt a városban a visszatérés hitének eleven hírnöke. Ő volt a jó híreknek allandó raktára, minden megnyugodás forrása. Nálunk mindig lehetett biztosan megtudni arról, hogy mikor jönnek a magyarok. A csüggedést nem ismert. Ő mindig fogott az eterből valami nevelő való, bízta a jó hírt. És addig fogta, addig álmolta a jó híreket, amíg megerőltet életének minden vagját, a visszatérést.

A szor nem engedte meg, hogy lúthoz temessük el, így közvetlenül nem nyilatkozhatott meg az a megőrzés és szeretet sem, amivel a városunk társadalma körülvette. Kolozsváron 1942 március hó 5-én bejelenték örök pihenőre, de lélekben ott voltunk ennek a derűs lelki jó embernek a vigasztalásán minden anynyian, akik közelről ismerték. Különösen fájjalunk és megáratja elvezetését a dalosszövetség, amelynek húzóerebb, odaadóbb tagja nem volt a mi kedves Lajosi bácsinál. Adjon az Isten szép, derűs életet más, nyugodalmas csendes pihenést.

Nagybőjti megfontolások.
3. Az örök boldogság vágya.

Minden idő emberét kísértette és izgatta a boldogság kövének fellelése. Kutatta a föld mélyében, azt kereste vegyeskonyhájában, ezért kutyvasatott, főzött, kísérletezett, hogy megtalálja. Meri az ember lelkében ott él a vágy a boldogság után.

Kérdend meg a szegény-gazdagot, beteg-egészségeset, fiatal-öregot, tanulatlan-tudóst, nő-férfi, miért lótnak-futnak, minek kínlódnak annyit, éjjel-nappal miért török magukra: oly lassan? Egyszerű a felelet: boldogok akarnak lenni.

S megis mi az oka annak, hogy a folytonos töretés dacára még talánunk boldog ember? Példáig mindenki boldog akar lenni a boldogtalan senki. Rövid a válasza: csak a boldogság vágya pályáznak az emberek. Legtöbbje csak a földön szeretne a boldogságot élvezni, pedig az csak ideig tartó. Szépség, egészség, fiatalág, gazdagság, rang, vagyon, tekintély, szórakozás, szeretet, essem-lasom csak muló dolog, ma van, holnap már nincs. Az elessel megvárjuk minden. Nem várjuk át magunkkal túl a határon. Asert van az, hogy amíg keressük ezeket, addig lelkesítünk, mikor elérjük, már unatnak, terhelnak, nem érdekelnek.

As embernek lelke is van s azt csak Isten ölégtetheti ki. A lélek a másvilágból való erők, csak a másvilágban értékesíthető: Itten az Ára. S ha valaki Ittent meggyerte, vele mind:at meggyert. Ha Őt elveszti, minden elvesz számarra.

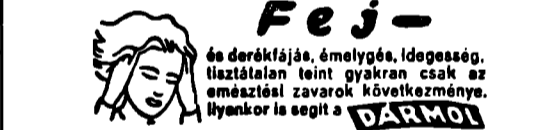
A bűnös vétkeve: Ittent vesztül el, így az örök boldogságra való jussának is vége, befellegüst. Föld nem elégül ki, az ég elcsusszolt lába alól s így se nem, se kint nincs a szerencsétlen, a boldogtalanság állandóan kínos. Mit tegyen ebben az ádatlan, lehetetlen helyzetben? A föld kizötte lelkéből az örök boldogság utáni vágyat. Nincs joga vágyodni az ég után, mert oljasszava ki-ded jászait, eltekoztis örökséget, eladta elsőszülöttéi jogát.

De a lélek megis vágyik Itten után, neki, örök boldogság kell. A lelkéből est az érszét nem lehet vegköpp-n kiölni.

Ha a bűn boldogtalanná tessz az eget beszárja a bűnös orra elől s nincs joga vágyakozni az örök boldogságra, asert kell még is lennie mednák, Istén kellett, hogy adjon eszközt, a'ncsot, hogy a mennyországot kinyitassa a vagyódások az örök boldogságra.

Ha a bűnbánatot nem tartó ox, mindnyájan elvesztek. "Tartsatok lúabánatot!" Az eg nent vagy sálja fel a bánat paraszat, mely a lún szemétdombját lelkünkben elégtü. A mai ember orrán túl nem akar látni, megelégtetik a földdel, neki nem fontos az ég. Asert boldogtalan, mert nem essem tudásra annak, hogy az erkölcstességének ómaga az oka, mert hűlős szívevei elzárta, szhaltatja felkben az örök boldogságot követelő kialsítást. Terjen észre, száljon magába a modern ember, tartson lúabánatot, akkor megint vágyódni, éhezni az örök boldogságra, mívei számarra kinyit az ég ajtaja.

P. Réthy Apollináriusz.

Rendkívüli tenyesszállat-beszerzési kedvezmények — a Mezőgazdasági Kiállításon.

A március 21-én megnyitott ötvenegyedik országos tenyesszállatvásáron a husai államiállomány minőségének tovább fejlesztése szempontjából ismét kiemelkedő jelentőségű szerepet fog játszani, mert a legújabb tenyesszállatok egy-egy részét értékesítik előadó anyagként. Erre való tekintettel a földmivélségügyi miniszterium és a rendező bizottság a kiállításra a tenyesszállat-beszerzési nagyértékű kedvezményekben részesítik, amelyek a következők:

A kiállításon vásárolt tenyesszállatok hazaszállításának vasuti fuvardíját teljes egészében a rendezőség fogja viselni és csak a fuvardíjon kívüli felmerülő kisebb költségek (aitatorvosi díj, esetleg a kísérő díja) fizetendők. E rendkívüli állomány kedvezménye révén a legjavább vidékek is vásárolhatják a kiállítás gazdag és értékes anyagából, mert a vasutat nem terheli a szállítás egyébként jelentős költségei.

Közzététel kedvezményben részesülnek a köztevényes részere a **tervezési anyagok, közseggek, közbirtokosságok és legeltetési társulatok** által eszközözendő vásárlások, amennyiben a földmivélségügyi miniszterium a gazdasági felügyelőség közbenjöttével történő vásárlásuknál 6 óra megállapított keretben az állományok vételárától 15 százaléig terjedhető rendkívüli kedvezményt engedélyeztet. E kedvezmény igénybevételehez biztosításra cájából ajánlatos, hogy a kiállításra tenyesszállat vásárolni szándékozó kőntélek vezetőivel minál előbb lépjenek összeköttetésbe az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőséggel.

Könyvtészeti munkákat

a legsebb és legértékesebb munkák kivételben a legutányosabb árak mellett eszközöl a Vákár üzlet, Csikszereida.

Csikszereida város költségvetése.

Csikszereida város képviselőtestülete 1942 évi költségvetését 685.072 Pengő bevétellel és 742.455 kiadással megőrzavazta. A jelentkező 57.383 Pengő hiányt 75 százalékos pótdából fedezi. A kötelező és személyi kiadásokon kívül a következő közérdekű adatokat emeljük ki a költségvetésből. Tízoltó gépre 35 ezer Pengő, zöldkeresztház építéséhez való hozzájárulás 3410 P., légtalomra 12 ezer Pengő, új állatvásártér létesítése 40 ezer, a két állami iskolának 6 ezer, felekezeti iskolának 3 ezer, telekvásárlás az új állami iskola építéséhez 22 ezer, Levente alap 10 ezer, iskolán kívüli népművelésre 1400, Sportegylet 1600, Honsz—Tűzharcosok 200-200, Dal- és Zeneegylet 500, művésztelep 1500, EKE 1000, Katolikus templom fenntartásra 600, reformátusi templom 300, az új vágóhid befejezésére 150 ezer, utfenntartásra 17 ezer, új utak és járdák 51 ezer, a Horthy Miklós-ut átalakítására 15 ezer, a villamosmű épületeinek kibővítésére 17 ezer Pengő. Ezzel kapcsolatosan az iparügyi miniszter elrendelte egy szakértőnek kiküldését, a villanyüzem kibővítése terveinek elkészítésére. A kiküldött már jövő héten, a legsürgősebben megkezdni munkáját, amelynek költségeit a képviselőtestület szintén megőrzavazta. Két kőnté létesítésére 1400 Pengőt irányoz elő a költségvetés.

Negymillió pengő kölcsön a Gyergyói Erdőbirtokosok Szövetkezetének.

A visszatért erdélyi részek fapárának egyik leg-számottevőbb tényezőjeként jelentkezik a nemrégiben megalakult Gyergyói Erdőbirtokosok Fakitermelő és Gazdasági Szövetkezte, amely Gyergyószentmiklós székelyel működik.

Az új szövetkezet fontosságát kellőképpen igazolják a következő adatok: a szövetkezet alapító tagjai sorába belépett eddig Gyergyószentmiklós város, Gyergyókilyénfalva, Gyergyótekerőpatak, Gyergyóditró és Gyergyószárhégy politikai községek, mint erdőbirtokosok, ezenkívül beléptek a gyergyószentmiklói, gyergyótekerőpataki, gyergyókilyénfalvi, gyergyóújfalvi és a gyergyóalfalvi közbirtokosságok.

Igy tehát tíz tagja van eddig a szövetkezetnek, amelyek együttesen 640.000 pengő üzletrészre jegyeztek le. A szövetkezeti alapszabály szerint a tagok kötelezték magukat, hogy tíz éven keresztül évi vágterületüket a szövetkezetnek adják el. A lejegyzet üzletrész az első évi vágterületből fizetik ki a szövetkezet tagjai.

Az üzletrészjegyzés olyképpen történt, hogy a községek és közbirtokosságok a tulajdonukat képező minden 500 katasztrális hold erdőterület után egy darab 10.000 pengő üzletrészre jegyeztek. Így jött létre az előbb említett 640.000 pengő üzletrész jegyzés.

A szövetkezetnek az a célja, hogy a gyergyói erdősegeket kitermelje, feldolgozza és értékesítse, továbbá olyan, a mezőgazdasággal összefüggő ipari üzemeket, fog szűkítási és beszerzési raktárakat létesítsen, a belöldi és a külföldi piacokat a gyergyói termékek számára megszervezze.

A szövetkezet az alapszabályok értelmében fűrészüzemeket, anyagraktárakat és feldolgozó ipartelegeket létesíthet és bérelhet. Megőrzervezi az igen fontos nyersanyag szolgáltató kitermelést. A végső ól: a gyergyói termékek értékesítésének megszervezése avégett, hogy ennek az értékesítésnek minden haszna a termelőkhöz jusson vissza.

A szövetkezet egyelőre főleg fakitermeléssel foglalkozik és kormánybiztosi áron vásárolt lábon álló faanyagot, amelyet saját kezelésében, bérelt fűrészüzemekben dolgoz fel. Az elért haszon egy részét osztalék címén visszajuttatják az erdőbirtokosoknak, másik részét részben a szövetkezet előjaira tartalékolják, részben olyan alapokat teremtenek belőle, amelyekből gazdasági üzemeket és új termelési ágazatokat teremtenek.

A szövetkezet nagyszabású előjainak megvalósítására negymillió pengő kölcsönt vesz igénybe, amelyről a Szövetkezet Gazdasági és Hitelezőszövetkezetek Központja gondoskodik és a folyósítás a tényleges szükséglet arányában fog megtörténni. Noha voltak olyan tőrekvések, melyek a szövetkezeti tagokat attól az utól eltántoritani írekedtek, a gyergyóiak megvannak győződve arról, hogy a kölcsönösen összefogva, tiszta magyar munkával tudják érdekeiket leghatásosabban megőrzéni.

A szövetkezetet dr. Gaál Alajos országgyűlési képviselő szervezte meg, aki egyuttal a szövetkezet elnöki tisztaságát is betölti. A szövetkezet alelnöke László József, a Gyergyói Első Takarékpénztár vezérigazgatója.

P. J.

Lenfeldolgozó üzemek Erdélyben, szövetkezeti alapon.

A földmivélségügyi kormányzat támogatásával hatalmas munka folyik Erdélyben a len és kender termesztés és feldolgozás növelése érdekében. Ez a feladat már a gyakorlati megvalósuláshoz közeledik.

A három legszámottevőbb erdélyi gazdasági szervezet, a Szövetség Gazdasági és Hitelezőszövetkezetek Központja, egymás munkáját támogatva, három nagyszabású len és kender tiloló üzemet és egy mürost gyárat, úgynevezett cottonizáló üzemet állítanak fel. A hozzávető számitások szerint ezeknek az üzemeknek a felszerelése mintegy 900.000 pengő befektetést igényel.

A cottonizáló üzemnek azt a feladatot szánták ebben a közös munkaprogramban, hogy az erdélyi tiloló-üzemek hulladékanyagát dolgozza fel. A mürostgyárat vagy Marosvásárhelyen, vagy pedig Székelyudvarhelyen állítják fel. Az előkészítő munkálatok már folyamatban vannak a szakemberek bevonásával.

A három tiloló üzem Keresztúron, Kovásznán és Szárhégyen fog működni. A keresztúri üzem, az ottani szövetkezet közelében belül lényegében már megvan, működik is, csak megtelepedni ki kell bővíteni. A szárhégyi üzem

alapjait is megvetette az ottani szövetséget s erre a célra ingatlant is vásárolt.

A cottonizáló műrostgyárat a Szövetség Központ sajtó kezelésében állítja fel és helyezi üzembe.

A megfelelő len- és kender-vetésterület biztosítása céljából már rövidesen megindul a szervező propaganda-munka. Az üzemek telárlásával azt a ólt akarják elérni, hogy Erdély házipara és népipara számára biztosítsák az annyira szükséges nyersanyagot. E. B.

Ezer holdon termeltet burgonyát a csikszentsimoni szövetségi keményítőgyár.

A Székelyföld gazdáinak egyik legfontosabb bevételi forrását a burgonyatermesztés jövedelme képezi. Ennek a bő termésnek az értékesítése, a nehézes közlekedési, illetve szállítási viszonyok miatt már megrekedéssel fenyegetett, mikor a földművelésügyi miniszterium támogatásával a Szövetség Gazdasági és Hitel- és Pénzügyi Központja az elmúlt évben nagy tökéletesítéssel felállította korszerű burgonyakeményítőgyárát. Ez az üzem alkalmas arra, hogy a Székelyföld burgonyatermesztését könnyen szállítható és még könnyebben értékesíthető keményítővé és burgonyaszörpé dolgozza fel, amelyek manapság nélkülözhetetlen nyersanyagai számos hazai iparágaknak.

A csikszentsimoni burgonyakeményítőgyár az idei termelés biztosítása és az érdektelt csikszentsimoni és háromszéki gazdák megsegítése érdekében elhatározta, hogy ezer hold területen megszerződés alapon burgonyát termeszten a ilyen értelmű termelési szerződéseket köt a gazdákkal. A termelési szerződések aláírása után a gazdák előélet is kapnak a gyártól.

Elhatározta ezenkívül a csikszentsimoni szövetségi keményítőgyár vezetősége, hogy a székelyföldi burgonyatermesztés minőségének megjavítása érdekében Németországból nemcsinített burgonyavetőmagot hoz be, azt saját kezelésében kitermeszti és az ekként nyert vetőburgonyát a következő évben az érdektelt gazdák között kiosztja. E. B.

Magyar üzenet Delerdély felé...

Várlak, mint virágok a tavaszt, mint játékok a gyermek, mint szikladt föld az esőt, mint bünbűnűt a kelyhet, — várlak, akarlak, várlak, mint lombját fa, erdőt madárdalát, sir halottait, szárazságtól szűkhadság, szenvedés a könnyet, nappent a rab, imaszóport a tömpa sírkő, győzelmeket hadvesér, vagy erénybró feredessz nőtet susogó ahlak, Mekká turbános hadalbjait s az élet azt, ki élni mer! Várlak! Mint rügy a fakadást, várlak, mint szebb jövőt a hit, mint hős fiát édesanya veszedő harcok mesejéről, — mint magyarok a feltámadást, s öreg az élete végét, mint beteg orvost, koldus a krajcárt, ha dokió az égi rendet.

Várlak! Várlak! Dr. vitéz Gereöffy Géza örnagy.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ar Erdélyi Róm. Kath. Nepesövetség március 3-iki filmbemutatója fényes sikerrel zajlott le a Vigadóban. Az egymásután lepergő filmek: a budapesti eucharisztika világkongresszusa, az aranyonut, Majláth püspöknek, Erdély Apostolának utolsó utja, a püspökszentelés, a Szent Vincz Egyesület karitatív munkája, a somlyói bucsu, az 1940 évi október 8-iki ezer székely leány-nep — utóbbi kettő pompás színes képben — a legemesebb szórakozást a legizgalmas lebbi gyönyörűséget nyújtották a szalabánai egésszen megszültő kösöröknek. A filmek némely voltak s mégis beszédek: azt beszélték, hogy a győzelmese nemzeti országnak s az ebből fakadó áldozatos és diadalra vezető nemzeti munkának legmélyebb és kiapadhatatlan forrása a hit, a becsősségek, boldogító vésés erkölcsi élet. A néma filmeket másrészt meg beszédesesette Köhler Győzők kedves, vidám s mégis szívhez szóló eszemlőse csoportja, mellyel a képeket s amely meghitt, meleg hangulatot teremtett közönség és előadó között. — Bálint József népszövetségi központi igazgató, országgyűlési képviselő nagyhatalmú beszéde — melyben különösen hangsúlyozta, hogy térjen vissza az erdélyi szikvákba a kibebbségi élet megpróbáltatásait közt kitaláltú áldozatos lelkületnek és ünnetien testvériségnek s egy időben még inkább szükségessé, összehoztatású melleg — méltóképpen illeszkedett bele a képek keretébe. Film és beszéd egyaránt mély hatást tettek a hallgatóságra, mely hálaul gondol a kat. népszövetségi igazgatójára és Köhler páterre s azt szeretné, hogy még jöjjenek el s mutassák meg a megvárt filmeket azoknak is, akik nem jutottak jegyhez, nem különben városunk iskolái ifjúságának. A kat. népszövetség helyi vezetősége köszönetét fejezi ki a Magánjavak Igazgatóságának, a Vákár könyvesboltnak és Gáspár Gábornak, a Vigadó bérletjének, hogy támogatásukkal a bemutató sikerében közreműködni sikerült.

— Halálhírek. Szécsa Todorás süll. Tankó Katalin, 53 éves korában, március hó 2-án meghalt Gyimesbükfőn.

— Ösv. Bors Adámás süll. Ambrus Katalin, 71 éves korában, március hó 4-én elhunyt Csikszentsimoni királyon. T. melésu 6-án volt igen nagy részvét mellett.

— MARCIUS 15-i ünnepély a gimnáziumban. Gimnáziumunk a tanítóképző képzőműködésével március 15-én, vasárnap dé 10 órai kezdettel a tornacsarnokban hazafias ünnepélyt rendez az alábbi műsorral: 1. Kossuth Pongrác! Induló a János vitézből, előadja az ifj. zenekar. 2. Ünnepi beszéd, mondja Jártó Gábor VIII. o. t. önképző közi elnök. 3. Bárdos Lajos: Kossuth toborzója éneklí a tanítóképző énekkara. 4. Petőfi Sándor: Főli szent háborúra, szavalja Balázs Béla VIII. o. t. 5. Kodály Zoltán: Esti dal. Egyetem-begyetem, éneklí a gimn. gyermekkara. 6. Léva József: Ünnep ez a szép nap, szavalja Kóródi Ferenc IV. évf. tanítójelölt. 7. Liszt Ferenc: Magyar ünnepi dal. Erkel Ferenc: Hímnusz. Előadja a gimnáziumi énekkar, zenekari kísérettel. Mivel külföldön meg hívtó nem bocsátanak ki az intézet igazgatósága az ünnepélyre ezután hívja meg a hatóságok vezetőit, a szülőket a városunk közönségét.

— Megh írt hirtelen Gáspár Árpád tanító. Szomo nan megöbbsébt hírt vette író városunk csendjét. Március 5-én egésszen váratlanul és tragikus hirtelenséggel meghalt Gáspár Árpád tanító. Köszömet szerény csodás egyéniség volt aki az elnyomtatás idején valóban mintaképe volt a kibebbségi sorokban élő, öntudatos magyar emberek. Holtestét a család hazaszállította Székelyudvarhelyre. Ahol a haza írti kötelezőség teljesítésére közbén érte a hirtelen halál és március 6-án városunk közönségének nagy részvétel mellett helyszíni ók szolgalmra. Halálát özvegye, két gyermeke és nagykerj-désű rokonok gyászolják.

— Bosszindulatú bomlasztó hí-verés a rekvirálás ík-ról. Megfigyeshető, hogy a háborus gazdálkodásnak minden öntudatos polgár a kötelezőségeket jelentő körtelményeit bizonyos töközatos munka igyekszik bomlasztás a felhasználni. Azt a munkát, amelyet a közállatás biztosítása megkíván félre megvárakozás és a rekvirálás jellegűt hangsúlyozva rémítgetik és zavarták a közhangulatot. Azt a munkát, amelyet folyk nem rekvirálásnak nevezik. Ezt a fogalmat ki kell tisztítani minden magyar áll. Mindenkinek tudnia kell, hogy ezt a háborút nemcsak szorongással kell meggyorol. Éppen olyan fontos a közállatásnak bizt. sítása. Ennek érdekében senki nem halin z-hatja öszre az életmódszerket. Azt el kell osztani, hogy mindenkihez jusszon. Az a munka amit jelenleg Csikban is folyk nem rekvirálás, hanem a közállatás beszerzés a közállatás biztosítása érdekében. Aki pedig ellenkező híreket terjeszt az zavart és bomlasztja a hangulatot. Az elleneleges propaganda ügyét szolgálja mindaz, aki nem érti meg, hogy egy háború áldozatot, lemondást követel a nemzet mind a tegától. Fe hívjuk a figyel-mét a közönségi gondolatához szokatott társadalomunknak, hogy az új időkben az új megátáns keresztül fogadják a háborus gazdálk. és intézkedéseit. Ha nem így cselekszik árulójá a nemzet közelmének.

— A Pesti Tőzsde új számában dr. Tomay Béla a tőzsde alelnöke nyilatkozik az értéktőzsde új rendjéről. A legújabb budapesti és vidéki bankmódszerek, iparvállalati tranzakciókról, osztalékfizetésről, az olcsó néprékszatti akció kiterjesztéséről, a tisztítási helyzetéről, az ingatl. forgalomról, ház- és ingatlanárakról fontos információk és tudósítások számolnak be.

— A m. kir. Főszállati miniszter ur a következő cikkek árát szabályozta: Tökmagolaj, nyers sertészsír, sertés, kegyelgyi hulladékzsír, tengertvíz, kendermag, égetett mész, mézpor és mézshidrát, égetett téglá, mézshomoktégla, égetett anyag tetőcserep. — Közlekedési felvilágosítást ad a m. kir. Közlekedési Felügyelőség. Csikszentreda, Szentlélek-utca 8. sz.

— Idősebb kereskedő és iparossegédek figyelme. A Székely Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy, akik több mint 25 éves alkalmazásban voltak egy és ugyanazon helyen a fogadó, vendéglő, korosma, kifőzdőzet kávéház és kávéházak, horbály írtudorász v. időfodrász, kozmetikai manikűr pedikűr üzletekben, valamint kereskedésekben. Ilyen alkalmazottak jelenjenek meg a Csikszentreda és Vidéke Ipar-területénél 1942 március 9-ig esetleges 100 Pengős jutalomdíj kiutalása céljából. Mindenki köteles okmányokkal igazolni adatait Felvilágosítást ad az Ipartestület.

— A m. kir. Köszállati Felügyelőség Tükös redá. Székelytelek-uc 8. sz. felhívja a vármegye területé: működő mindazon kereskedőket, akik vas-, zománc-, fém-, szerszám-, ipari és mezőgazdasági gépek, járó, v. gyász és szatós- zék máskben működnek és a kereszvény sármazásukat még nem igazolták, hogy saját érdekükben okmányokkal együtt Fel-ügyelőségükönél igazol. és végül jelenjenek meg, annál e-n-ebb mával: az igazolástat elj. és már csak felv. év március 31-ig van érvényben. — Az igazolásához a következő iratok bemutatása szükséges: Az iparüző származását igazoló okmányok nagyszámúlag beszállók. Házassági születési anyakönyvi kivonat. Házassági anyakönyvi kivonat. Az elő említettek, valamint a felmérés rokonok vállalkoztatása esetén a vállalkoztatásra vonatkozó okirat. Szakképzettség igazoló okmány. Tőke erőteljes és nagyságára vonatkozó igazolás.

— A Magyar Állatvédők a háromkodók ellen. A Magyar Állatvédők Országos Egyesülete foglalkozott az ország különböző részéből érkező paraszokkal, amelyek a beszálló állatok bántalmazásának és kínzásának orly-n megváltását so galmazták. A paraszok azt a lelki-állatváltást is szővátessék, amely uton-utófélen háromkodás formájában hallható, amikor az elcsigázott, túlsúlyos állatokat káromló szavak kíséretében ostonnal, veszállal bántalmazzák az állatok gondozását megbizott emberk. — Az állatvédők egy a főtárosban mint a vidéken, főképp tányai záradékkal ellátott igazolványi rendelkeznek, amely utasítja a rindórhöz-geket, hogy a tagokai igazolvány birtokosának kérelmére az állatkinzás és háromkodás megakadályozása céljából a fennálló törvények és rendeletek értelmében szabályszerűen és megfelelő előzékenységgel járjanak el. A rendőrhírszók máris a feljelentések száza tétik vizsgálat tárgyává és intésték el a Magyar Állatvédők Országos Egyesületében a hivóli ítéletek szával bizonyítják, hogy a lelkes állatvédők és állatbarátok megtesznek mindent, hogy a közhatalom támogatása mellett a háromkodó emberek büntetésben részesüljenek a hogy az állatok és az állatvédelem ellen elkövetett kultúrátárságok végre Magyarország területén is megszűnjenek.

— Beszélőt engedélyesnek gyűmölcsfa-permetezés célokra. A Földművelésügyi Miniszterium a folyó évben is — bár igen korlátozott keretek között, de — gondoskodott a gyűmölcsfa kertvédi ellen való védekezéshez szükséges részleges mennyiségéről. Részállatot igényelhetnek azok a gyűmölcsfa tulajdonosok, akik az előző övekben is rendszeresen permetesték gyűmölcsfaikat, 2. magányos magányos permetezőgéppel rendelkeznek 3. a gyűmölcsfaikat számát, fajtájánkat csaprotoltva, (alma, körté, szilva, cseresznye, meggy, dió, stb.) bejelentik. Az beszerzés már meg is történt tulajdonképpen közregeként. Jelentkezniök csak azoknak kell mostan, akik a közlekedési eljárással való jelentkezés elmulasztották. A fenti 3 előfeltételt a közlekedési eljárással igazolják, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület is igazolhatja tagjai számára. Beszélőt igénybejelentés a következő címre küldendő: Gyűmölcsfa-termelők Országos Egyesülete Budapest, Vilmos császár-ut 76.

— Meghívó. Az Országos Egészségvédelmi Szövetség Csikvármegyei Fiókaszövetsége 1942 évi március 11-én, szerdán délután 5 órakor Csikszentredán a vármegyei háza ülésétermében tartja 1942 évi rendes közgyűlést. Tárgyszorok: 1. T. sziki kar és választmányi közgyűlés. 2. Az egyesület 1942 évi munkaterve. 3. 1942 évi költségvetés. 4. Esztelges indítványok. Dr. Geday József sk., társelnök. Biro Ferenc sk., elnök.

— Méhetető cukor igénylése. Az elmúlt év kedvezőtlen időjárási viszonyai következtében kevés telemmel betellett méhcsaládok megsegítése céljából az 1942 év tavaszi idényre méhcsaládokként 2 kg. (1:1-naturájú) méhcsaládok elengedélyezése a pénzügyminiszter. A méhetető cukor „Méhetető cukor” jelzéssel ellátott „Ipari cukorváltási engedély” alapján lehet beszerezni. A cukor beszerzésére az a méhész jogosult, akinek méhállományában hivóli a kedvezőtlen időjárási viszonyok következtében nem tudta az elmúlt évben teljes szűkületét összegyűjteni. A méhész a méhetető cukor vásárlására az engedélyt legkésőbb 1942 március 31-ig irásban, vagy s öbelhelt annál a közlekedési eljárással (polgármesteri) igényelheti, melynek területen jelenleg méhész tartja. Az előjáróság (polgármester) az igényléseket felülvizsgálja és azt azonnal, de legkésőbb április hó 15-ig kiadja. A méhész az igényelt cukor mennyiségét átvetheti több tételben is. Ez esetben az igényelt cukor mennyiségétől, ahány tételben a cukrot atakarja venni. A méhész a cukor ára az ipari cukor árával azonos, kg.-ként 220 P. A cukor árát a hatóságokt keppent csakklapon a m. kir. postahivataloknál lehet beszerezni. A beszerzést nyugtázó szelvényre a cukrot bármely cukorüzemre kizárólag a kereskedő kiszolgáltatja.

— Herceg Ferenc látogatása Karoly Katalinnal. A Hun ja filmgya:ban és az első tavaszi nagy német díva bemutató. ol szőke képes tudósítás a Sz. házi tagozat új szemléletű előzet. — Páger több mint Jean Gabin, a „Pannikam” szűzöl. özl beszél edesapja, Fudák Sári a „Ven zióla” nagyvárka ának ülése, Megyary Ella iktés és a számos érdekes riport, regénytolvátat, vics és rejtélynyrovat díszítik a új számot, melynek melléklete a gyermekek kedvence a Kis Műszin.

— Kineveztek a csiki adófelosztáló bizottságok elnökeit. A pénzügyminiszter kinevezte a csiki adófelosztáló bizottságok elnökeit alelnökeit és tagjait. Csikban két bizottság működik: a csikszentredai és a gyergyószentmiklósi. A csikszentredai bizottság elnöke Biro Ferenc tocsperes-plebános, alelnöke E. és P. dr. közgyűző tagjai Karda Ferenc dr., csikszentredai elnököt a szűzöl. özl. és Szántó Lőrinc csikszentredai bírók. A gyergyószentmiklósi bizottság elnöke Ferenczy Balázs járásbírósi elnök, alelnök Lázár József bank gazdát tagok: György Fazakas István közbíróssági elnök és Ágoston János gyergyócsomafelvi fővez. yáros. A pénzügyminiszter által kinevezett kereteket a tiszteltek által kiküldött tagok egészítik ki.

— Borsalmos erejű légitámadás Páris ellen. A francia fővárosnak az angolok által történt bombázása az egész francia közvéleményben mély megöbbsébtet váltottak ki. A bombázásnak 600 halatos és 1000 sebesült áldozata van. Borsalmos városában egy légvédelmi fedezéket tartottak el: s 150 embert börtömettek a romok. Pétaui marsall szerdán egész nap állandó összehívást tartott íson Páriszal s órákint tájékoztatta magát a hírekről és a pusztítás méretéről. Vihony s kezelt jelentés sző. írt részben áldozatul esett a bombázásoknak a világhírű Savres porcelángyár is Pétaui marsall az áldozatos tünetese napjára nemzeti gyászot rendelt el, a középületeket fekete lobogót lenget a szel.

— Értesítés. Csikvármegye közönséget tiszteltem értesítem, hogy 1942. évi február hó 16-tól a csikszentredai dohánygyárudá engedélyese vagyok. Dohánygyárudám mellett kisárudára is engedélyt kapiam. A következőkben tehát a Kossuth Lajos-ucca 14. sz. (közhid mellett) gyárudá helyiségekben kisárudát is tartok, ahol mindenféle dohány és cigarettapapír, gyufa-aru mellett postai értékpapírokat, okmány-nyelget is tartok. — Szives támogatást ker: Rossegh Győző.

Olasz és németnyelvet könnyű módszerrel tanítok. — Suter, Apafi ut 23. 1-3

Vallalatok figyelmebe! Az alkalmazottak nyilvántartásához szükséges nyomtatványok beszerezhetők Vakar könyvkereskedésében.

— MARTON FERENC ELETE ÉS MŰVE. A nagy székely képzőművész megrázóan küzdőse élete. — 55 színes és mélynyomású képpel. — Ára 5 Pengő. Megrendelhető a Vakar könyvkereskedésében.

A Királyi Magyar Természettudományi Társulat kiadásában megjelent alábbi könyvek, a legújnyosabb áron előadó lapunk könyvnyomdájában, teljesen új állapotban és pedig: „A természettudomány legújabb állomása”, „A nyughatatlan föld”, „Harc a petróleumért”, „A gépmadár”, „A levegő birodalma”, „Félmérföldnyire a tenger színe alatt”.

— FELHÍVÁS LAPUNK ELŐFIZETŐIHEZ. A „Csiki Lapok” kiadóhivatala tisztelettel kéri az olvasóit, hogy az előfizetési díjakat a legközelebbi időben belül rendezni sziveskedjenek, nehogy a lap küldését beszüntetni legyünk kénytelenek. Lapunk az előfizetésekből él. A mai nehéz viszonyok között nem tudjuk nélkülözni kintlevőségeinket. — Éppen ezért kérjük mindazokat, akik elsimerik azt a munkát, amelyet lapunk elvégez a vidéki magyar újságtól szolgáltatásban, fogadják megértéssel jelen felhívásunkat és támogassanak ezután is a régi szertelket.

A „CSIKI LAPOK” szerk. és kiadóhivatala.